

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pô godine K 6. — Za Šibenik na godinu donašanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12. — Suvrše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i muzivo u Šibeniku.

*GRADSKA BIBLIOTEKA
JUZNA HRVATSKA
NAOČIĆI OČI*

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasni tiskaj se po 16 para pent redak ili po pogodbi. — Pribrojena pisma i pismi i tiskaju se po 20 para po pent redku. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Izlazi sredom i subotom

Pobjeda obstrukcije.

I ovaj put je pitanje talijanskog sveučilišta po središtu. Ono je prouzročilo obstrukciju svih spomenutih važnih dogadjaja, koji su se u zadnje doba odigrali. Podpuna pobjeda južnih Slavena nad vladom i njezinim strancima ne dozvoljava drugog izlaza. Promjena režima mora nastati, ili danas ili sutra. U izgledu je, još jedna mogućnost, a ta je, da bi se vlast mogla kapricirati te uprkos svom posluju i na daje ostati na svom položaju. U tom slučaju ne bi moglo biti ništa govor o djelatnosti parlamenta, a onda bi vlast morala posagnuti, za skrajnim sredstvom: razpustom parlamenta. Ovakovo rješenje zamjenjuje poziciju, da im se privremeno osnuje pravni fakultet za tri godine u Beče. U tom času baš južni Slaveni izstupiće sa svojim zahtijevima, koje ujedno sa svojim glasovanjem za taj vladin posredni predlog. Zahtjevi južnih Slavena bijahu ovaj: podpuni reciprociat zagrebačkog sveučilišta, jedna slovenska filozofska docentura u Krakovu ili Pragu, dalje da im se sa strane vlade postavi u izgled podignute slovenskog pravnog fakulteta u Ljubljani kroz rok od 10 godina i konačno jamstvo, da talijansko sveučilište neće biti podignuto na Primorju, gdje bi ono služilo, kao sredstvo političke agitacije protiv Hrvatima i Slovincima. Baron Bienerth, koji je bio pozvao južne Slovene, da mu iznesu svoje zahtjeve, čim ih je čuo, odmah je izjavio, da izključuje mogućnost, da bi isti mogli služiti, kao podloga pregorovima. Tim je svaki most između vlaste i južnih Slavena bio prekinut. Južni Slaveni u uvjerenju, da je ovo najbolje zgoda da vlast dovede u najveću nepriliku, najavise obstrukciju u proračunskom odboru. Obstrukcija je bila vanredno vješt spremljena, tako da je većini onemogućivalo, da ju skri. Bečke službe i poluuslužene novine, prozivši zamašnost i teže poslijedje obstrukcije, oboriše se na nju najvećom žestinom. Pozivale su vlast i stranke većine, da silom i svim sredstvima skrije obstrukciju, kojoj ne smiju nipošto dopustiti. Spale su konačno i do nizke denuncijacije prama kruni, u namjeri, da tim barem pretraže obstrukcioniste.

No sve je bilo uzaludno. Obstrukcija, kojoj je duša bio „Slovenski klub“, napredovala je nesmetano i sve to uspiješnije. Obstrukcionisti su u tom podupirale neke češke stranke, a kasnije, radi zadnjih lavovskih dogadjaja, i Rusini. Poljaci, radi svojih razmirača s vladom u pitanju vodenih puteva, nisu pomagali obstrukciju, ali nisu ni strankama većine podržali, da obstrukciju ugrije. Usled ovih obujnosti, vlast nije imala nikakvu izgleda, da bi južnim Slavenima mogla, haka doći. Rezultat svega toga bio je: odgođen parlament. Drugim rječima: kapitulacija i blamaža vlaste, a podpuna pobjeda obstrukcije. Vlast se je, tokom bila zauzela za talij. sveučilište, skoro s njim istovjetovala svoj obstanak, da ovaj razbor mora za nju znaci smrtni udarac. Kako smo sa upućene strane informirani, vlast mora iz ovog dogadjaja da povuče, poslijedje. Već sami uporni novinski glasovi, da će doskora doći do rekonstrukcije kabimenta, navještaj su onoga, što vlast mora učiniti, a to je odustupiti. Sa svojim programom ona je sebe više onemogućila, a već dosad je dosta štete našli u redovitim poslovima parlamenta, koji je morao biti odgođen. Samo ona, važna okolnost dokazuje bljedano nemoć vlaste kao i to, da je ona sama uvjerenja, da nema stalne većine u parlamentu. Većinu je ona, moralna dobrobitno kupovali od časa do časa raznim koncesijama ovaj ili onoj stranci te je po tomu stabilitet njezin bio više nego varav. Talijane je ovog puta moralna dobija s sveučilištem, a ovo joj je pribavilo nepomičnu opoziciju Slavena. Poljaci su joj već postali nestigurni, jer svaki put svoje glasovanje izkušljuju sa obilatim odstetama. Sami Niemci joj većine ne mogu dati, te se konačno i ona mora uveriti, da u ovom poli monarhije ne može uspjevati tako izčitljivi protoslavenski kur, kakav je barun Bienerth bio inaugurišao.

Kada izpod svega gore navedenog povučeno crtu, dobivamo kao rezultat odstup Bienerthove vlade. Ovaj čin bio bi logična posljedica svih spomenutih važnih dogadjaja, koji su se u zadnje doba odigrali. Podpuna pobjeda južnih Slavena nad vladom i njezinim strancima ne dozvoljava drugog izlaza. Promjena režima mora nastati, ili danas ili sutra. U izgledu je, još jedna mogućnost, a ta je, da bi se vlast mogla kapricirati te uprkos svom posluju i na daje ostati na svom položaju. U tom slučaju ne bi moglo biti ništa govor o djelatnosti parlamenta, a onda bi vlast morala posagnuti, za skrajnim sredstvom: razpustom parlamenta. Ovakovo rješenje zamjenjuje poziciju, da im se privremeno osnuje pravni fakultet za tri godine u Beče. U tom času baš južni Slaveni izstupiće sa svojim zahtijevima, koje ujedno sa svojim glasovanjem za taj vladin posredni predlog. Zahtjevi južnih Slavena bijahu ovaj: podpuni reciprociat zagrebačkog sveučilišta, jedna slovenska filozofska docentura u Krakovu ili Pragu, dalje da im se sa strane vlade postavi u izgled podignute slovenskog pravnog fakulteta u Ljubljani kroz rok od 10 godina i konačno jamstvo, da talijansko sveučilište neće biti podignuto na Primorju, gdje bi ono služilo, kao sredstvo političke agitacije protiv Hrvatima i Slovincima. Baron Bienerth, koji je bio pozvao južne Slovene, da mu iznesu svoje zahtjeve, čim ih je čuo, odmah je izjavio, da izključuje mogućnost, da bi isti mogli služiti, kao podloga pregorovima. Tim je svaki most između vlaste i južnih Slavena bio prekinut. Južni Slaveni u uvjerenju, da je ovo najbolje zgoda da vlast dovede u najveću nepriliku, najavise obstrukciju u proračunskom odboru. Obstrukcija je bila vanredno vješt spremljena, tako da je većini onemogućivalo, da ju skri. Bečke službe i poluuslužene novine, prozivši zamašnost i teže poslijedje obstrukcije, oboriše se na nju najvećom žestinom. Pozivale su vlast i stranke većine, da silom i svim sredstvima skrije obstrukciju, kojoj ne smiju nipošto dopustiti. Spale su konačno i do nizke denuncijacije prama kruni, u namjeri, da tim barem pretraže obstrukcioniste.

ŠIBENIK, 9. srpnja.
Proglas stranke prava. Prigodom izstupa stranke prava pri naknadnim izborima splitskog kotara izdala je na izbornike ovaj proglas:

Hrvati! Izbornici!

Pozvani ste, da na 4. srpnja izaberete svoga poslanika na carevinsko veće.

Uslijed pogodbe, koja je sklopljena između ljudi, koji Vam gospodari, a koji su do juče, jedni drugima poricali i čovještvo i ostačeništvo. Vi bi ste morali dati svoje glasove onomu, s kim su se sporazumili, da složno i u buduće s Vami po svojoj volji razpolazu.

Ciljevi su nijihov jasni i oni ili ne taje.

Družba je to, koja podržava nesnosno danasne stanje u cijeloj našoj domovini, a napose u ovom izbornom kotaru, te nema druge svrhe,

nego da razdvaja hrvatske sile, da tako lašnje može uzdržati svoje položaje služeći tudincu.

Pod imenom slobode hoće da unijeime naše hrvatsko i narodno našu da pretvore u služničku.

Pod imenom demokratije hoće da uzdrže u životu skup samozivaca i njihov sustav, koji evo već 50 godina izrabljiva u osobnu korist svakog narodno pregnue.

Pod imenom napredak i slobodoničija hoće da unesi Zublju protokršćanskog razdora i načinjaju u narodu, odvajajući ga bezpotrebno od prokušanih prijatelja, koji su ga, kroz vječne tješni i pripravljeni u počinjanju u pomoći Boga i u svetost prava i dužnosti osobnih, obiteljskih i ostačeničkih.

Pod imenom sitnog ekonomičkog rada postavljaju životna prava i zavajajući na prast narod, koji ne može ni napredovati ni razvijati se, dok god je u svemu pod tudinskim skrbništvom.

Izbornici!

U ime prosjevati proti ovom i ovakom radu tobožnijih prijatelja naroda, stranka prava pozivlje Vas, da predate svoj glas njezinom vjernom članu

Dru. Josipu Mladinovu,

članiku i zastupniku na dalmatinском saboru.

On, vjeran poštenju i starom hrvatskom ponosu, te svejinjom naroda hrvatskoga, izpunil je čuvak i na svakom mjestu svoju dužnost, kao što je radio i do sada.

Stranka prava nije nikad izrazljivo obećavala ni pojedincu ni narodu, ali je, utuči se u Boga i svetištu puka, sve sile ulagala, da prouči napredak i slobodu hrvatskoga naroda.

Ona je ne samo tražila od vlastodržaca sve ono, što Hrvate patri kao ljudi i po pravu gospodare ove naše zemlje, nego je odak potojstvo nastojala, da se urede i poboljšaju težake, radničke, socijalne i ekonomične prilike, te široim zemlje podizala ustavone od oblike koristi.

Vjerna dosadašnjem svom radu i nastojanju osigurati dužnost, da i u ovom izbornom sredu, gdje se do sada nije, silom prilika proučenod od raznih odmetnika narodnog načega imena i narodnih naših svečinija, izticala, stupi u izbornu borbu.

Ovim ona hoće, da postavi i u ovom koferatu tvrdje temelje zajedničkog rada svih narodnih staze, koji će jedini doneti blagoslov i sreće hrvatskom narodu.

Hrvati! Glasujte za predloženika stranke prava

Dru. Josipa Mladinova

dokazali, čete, da Vam je nadasve do jedinstva i slobode Hrvatske naše domovine.

Bog i Hrvati!

Glavni odbor stranke prava.

Interesi dr. Smidake, Organ dr. Smidake izvješnju u izjemu zadnjem članku o splitskim izborima pronači neke nedjelostnosti i protuslovlja, koji bi se odnosila na ... interes dr. Smidake. Dok „Sloboda“ govori o nedjelostnosti i protuslovlju, mi ju razumijemo, jer „jezik bije, goje no zub bolti“, ali da se ona upušta i na počje dr. Smidakinih interesa, ali da se ona upušta i u najmanju ruku izgleda previće — rizično.

„Sloboda“ je naišla čudi, što mi rekonsimo, da osobni interes tjeraju Smidaku na izboru za Beč, a onda natođali, da bi on bio iz osobnih interesa podmetnuo drugog kandidata u zadnji čas, da nije bio pravškog izstupa. U tome „Sloboda“ nazivaju neko protuslovje. Bistrina njenog uma biti će vajda poremećena uslijed izbornog manjarkula — manjarkula u pravom smislu riječi — pak ne razumije ni ono, što je preveć jasno, zato joj evo tumača:

Osobni interesi su našlagali dru. Smidak, da se ne bori proti dr. Mihajloviću, jer još i danas kolaju mjenje izbora god. 1907. Osobni interesi su našlagali dru. Smidak, da podmetne drugog kandidata, jer je izmisljajući odbor nije radio koliko kancelarija, pak ne čini nezustupivo u Beču.

Jesmo li se sad razumjeli? „Sloboda“ bi svakako bila učinila lepšu figuru, da je i na ovu mucišala, kad nije smogla ni reći odgovora na sve one obituze, koje mi iznesimo.

Naši posebni izvještaji.

K položaju u Austriji. Primamo iz Beča:

Iz krugova južnih Slavena dobivamo slediće informacije gledom na sadašnji položaj: Baron Chiari, predsjednik proračunskog odbora, izjavio je, da odstupu sa predsjedničkog mjeseta, jer da ne razumije slovenskih gospora obstrukcionista. Medutim ovo je samo izlka, jer istina stvari jest ta, da je barun Chiari bio uvidio, kako obstrukciju ne može skriti, te je svojim odstupom okrenuo blamažu stranke većine. Uz to su stranke većine došle do upoznanja, da su zahtjevi južnih Slavena opravdani. Napadno je k tomu, da stranke većine nisu u proračunskom odboru mogle do loga doći da odgode razvijanje i da povedu pregorove između stranaka, koje su u obzir dolazile, svrhu da se u srušuštinom pitanju dodje do nekog kompromisa. Da je većini zbiljski na srcu ležala djelotvornost parlamenta, ona bi bila istodobno sa odgovodom razvijanja u proračunskom odboru između ukući i malim finansijskim planom, proti kojemu je južni Slaveni težko kakovu opoziciju povele, do su bi se velikom finansijskom planom protivile, manje svr stranke. Kako je poznato, proti malom finansijskom planu su jedino socijaldemokrati zauzeli stanovištvo, tako da je bilo jasno, da bi isti bio u kući dobio većnu, a s tim bi se bila postigla i djelotvornost parlamenta, koja je za neko stanovito doba mogla biti osigurana. Ali uslijed kolebačnjeg državnog poljskog kluba, većina je bila još više demoralizana, te nije čudo da ona nije bijela nista poduzela, a da parlament uzmognje dogodaje.

* Novi trik obstrukcionista. Paše nam dopisnik iz Beča, dne 5. srpnja: Jutros u proračunskom odboru obstrukcionisti prevarile stranke većine na jedan originalni način. U subotu i jučer podiglo se tužbe, da se protokol sjeđnice vodi nepodupno. Stranke većine ponudile obstrukcionistima vođenje zapisnika, Baron Chiari i ohrabli su dr. Korošecu, reče mu, da će biti milo, ako on preuzeće vođenje zapisnika. Dr. Korošec namrgodi lice, kao da mu

taj dosao nije ni iz daleka po čudi. U jučeršnjem sjednicu preuzeće, da su tim zaprečili jednom članu obstrukcionista rad. Ali jutros ostalo je razočarano, kada je barun Chiari otvorio sjednicu, dr. Korošec započeo čitati zapisnik jučeršnje sjednice. Čitao ga je sublizu dva sata. Sad su Niemci s barunom Chiariom tek uvidjeli, da su ih obstrukcionisti nasamarili. Oteže oni većini iz ruku vođenje zapisnika i tim osigurale sebi jedan do rata sva u svakoj sjednici u obstrukcionističke vrste.

Izlaganje konflikta između Slobodne Plovide i Austroamerikanike. Beč, 5. srpnja. Na poziv predsjednika Švezidske južne Slavene dr. Ploja, vodili su se ovi dani u prisutnosti zastupnika Slobodne Plovide i Austroamerikanike, kao i članova pododbora, koji je u tu svrhu izabrao proračunski odbor, pregorovi, da bi se došlo do izdrljanja konflikta obstrukcionističkih interes. Slobodne Plovide, biće, da se ona pismenim razjašnjenja uspešno dovršila. Dr. Ploj bio je od članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog upotpuniti, kako bi sporazumu odgovaralo. Prema tomu nema više sumnje, da plovibeni interesi razjašnjenja uspešno dovršili. Dr. Ploj bio je članova podobora pozvan, da postignuti sporazum dostavi do znanja ministru finansije, da bi on tako mogao vladin predlog

ga napadaju. Mi ne krivimo nedozrele na više, već one, koji im dopuštaju da se prite u stvari, za koje danas niti imaju spremu a niti sposobnosti. Djelinsko je podmetanje gospode, da mi hoćemo da pred javnošću diskreditiramo više i da dovedemo gospodarske zadruge ondje, gdje su prije bile.

Ako itko, to smo mi za napredak više uvek se živo zauzimali, a u tome smo bili prvi; stali smo pozivati teže na udruženje, učiće u tome njihov spas, pa stoga gospoda ne imaju pravo, da naše članke zovu „zagrijljivima“. Što je dobro, više smo polahvali, a što je zlo moramo kudit, a osobito onda, kad je to zlo postalo truležam, koji prieri da razoči i uništi ovakove spasosne i prekorisne ustanove, a to zato, da se uzdrži nekoliko kruhoboraca i nesposobnika na ledjima jednoga naroda.

Kad gospodi nije pravo, neka nam kažu kud idju one pustne mjenice, koje zemlja podpisiva za poljodjelsku poslovnicu? Kud je pošlo ono 100.000 K, što je lani zemlja na mjenicama podpisala za poslovnicu? Nije opravdano zavaravanje, da robe na poljodjelskoj poslovniči nema, jer da usled nerada sabora nije više moglo dobiti ono traženoj 100.000 K, jer su oni već to 100.000 K imali sa mjenicama podpisanimi sa strane zemaljskog odbora u imu zemlje već lani, a nama se čini, da ovo 100.000 K što se je od sabra tražilo, bilo je stoga, da se ove mjenice pokriju i ništa drugo. Kad ovako nebi stali stvari, tad bi poslovnicu od jednog zapala pokrajini 200.000 K, a mi velimo da je grehotna, da se znu onakova kakovina je danas troši i 1000 K.

Gospoda nemaju prava nama govoriti, da je naša „kritika puna mržnje i pristranosti“ još manje, da bi mi htjeli viditi „naše više“ da spava san pravednika, kao što ga je spavao za pune 23 godine“.

Ovo žele da više doživiti ona gospoda, koja nas napadaju stoga, što hoćemo, što tražimo da više bude onskovo, kakovo biti mora i kakovi smo, mi uvek želili da bude. Njihovi napadaji nas neće na ovom putu smesti. Oni su u službi svog neznanja i zlobe, a mi smo u službi naroda. Kod njih vladaju osvetni i strančarstvo, te nam stoga više pretvorje u nekakovo sinekuru. Kod nas pak vlasti uvjerenje, da dok u više budu vladali svi oni poroci, koji su ga stali točiti i razvratiti, dok je bilo u maternjoj utrobi, da mu napredka nema. Tu se hoće oštari nož još vještijeg operatora, a za to zaista — a nek nam oprosiš — g. knez Borelli nije još dovrstao. Do sada smo premičali, danas pak javno govorimo i poručujemo knezu Borelli, da pazi dobro vrhu odgovornosti, koju je na se preuzeo, ne samo da bi mogao doživiti narodni prežir, nego i nešto drugo, a od čega Bog oslobođi i njega i zemlju.

Za danas ovoklio.
Želi li tko dalje? Mi smo na biljezi!

Političke vesti.

Biemerthov program. Kako se čuje iz krugova baruna Biemertha proći će ljeto mirno. Carevinsko više sastati će se tek u studenom. Ne mogu naime prije načini vremena za austrijski parlament. Bez parlamentarnih pregovora proći će ali samo kolovož, jer već koncem tog mjeseca počet će pregovori u Pragu radi českog pokrajinskog sabora. Tamo će se naime prenjeti težiste ciele politike. Vlada kani pokrajinske sabore sazvati početkom rujna na zasjedanje od nekoliko dana. Češki i galicijski sabor biti će po vlastu najvažniji, uspije li naime u obče češki sabor učiniti sposobnim za razpravljanje. Nu i Slovenci praviti će vlasti dosta potješkoča. Misli se, da će vlasta do jeseni biti meška, nego li je sada i da će popustiti. Nakon pokrajinskih sabora sastati će se delegacije na zasjedanje od po prilici četiri tjedna. Iza njih sastaje se carevinsko više.

Svestravenski kongres u Sofiji. U ponedjeljak započeo je kongres. Prva dva dana su vičeli novinari, te su zaključili obdržavati budući novinarski kongres god. 1911. u Beogradu. Nekoji bugarski književnici i socialisti poveli su agitaciju, da se kongres bojkotira. Kako se čini kongres neće teći gladko, jer su izbole razne razmireme između priredjivačkog odbora i nekojih ruskih delegata. Poljaci, kako je poznato, ne sudjeluju kongresu.

Iz magjarskoga sabora. U peštanskom saboru je, sredinu izvještajelj adresnog odbora zast. Ljudevit Lang predložio tekst adresre. Adresa počinje izjavom lojalnosti, nabrja sve reforme spomenute u priestolnom govoru, izjavljuje se pripravnim provesti te reforme. Ujedno adresa izjavljuje nadu, da će se u Hrvatskoj dobro dobiti točka priestolnoga govor, koja spominje uzpostavu dobrih odnosa između obih kraljevina. Adresa se osobito osvrće na točku priestolnoga govora koja spominje zajedničku banuku. Adresa spominje na koncu predstojeći 80. rođendan Njeg. Veličanstva i svršava izrazom počitanja za kralja. Vladinoviči prate čitanje adrese živahnim odobravanjem. Iza toga podnosi finansijski izvještaj izvješće o imunitetu predlogu, a izvještaj obranbenog odbora barun Solymossy izvješće o novakačkom kontingentu za vojsku i za domobranstvo.

Predlog za sjedinjenje Srbije i Crne Gore. Polušluženi beogradski „Dnevnii List“ godišnji oštar članak protiv knjaza Nikole, što hoće Crnogoru da proglaši kraljevinom. Veli, da bi knjaz Nikola bolje učinio, da sjedini Sr-

biju i Crnogoru. Ovaj članak je učinio u Beogradu veliku senzaciju.

Ranjeni turski ratni ministar. Glavni zapovednik turske vojske u Albaniji i ministar rata Torgut Šefket-paša bio je prekjuter na putu iz Dajkove prema Prizrenu od ustasi napadnut, njegova slaba pratinja natjerana u bieg i on sam ranjen. Težkom mukom uspijelo mu je, da se spasi u taboru turskih četa, kad su mu straže na mostu preko Drine priskočile u pomo. Njegove rane nisu teže.

Fins Finlandiae — sankcioniran. Car Nikolaj je dao sankciju zakonu, kojim se uništije autonomija Finske.

Naši dopisi.

Iz Muča.

Izbori na Muču. Tko pogleda na broj predanog glasova za pravaškoga kandidata prama onome, koje je dobio dr. Smoljaka, izgleda da mu na prvi mah kao pravaški poraz na bilaštu mučkom.

Treba zato da se svaka razjasni!

U izbornom imeniku mučkog biraštala upisano je 1900 birača. Od tih je glasovalo 667, a predano 570 za Smoljaku i 97 za dr. Mladinova. Prama tome ih nije glasovalo preko 1000. Zadnjeg puta predano je svega do 1100 glasova, a kada je bilo još manje upisanih birača, jer je ove godine usliđen utoka „naprednjača“ uvršteno novih njihovih pristaša.

A zadnjeg puta, poređe sive razvakinje nezakone „žare“, predano je bilo za dr. Smoljaku izpod 400 glasova, dok sada sva udružena řeta dovela je jedva tu brojku na 560. Mršavu dostatu, kada se uzmе u obzir, da su se „demokrati“ pripravljali skoro otrog pol godine za izbore. Popuniš listinu usliđen utoka i zaredašku skupštine. Naši pristaše dočim najaviše u svoje dobra narodu, da nema borbe, tako, da je hrpa legitimacija bila razprapana iz izgubljene. Prema tome se vidi, e smo mi pravaši već unapred znali, da bez tih priprema ne idemo za sada u susret uspjehu. Stranka je 3. dana pred izbore odulčila da se ide u borbu i mi smo išli. Treba priznati, mi smo bili nepriravljani na borbu.

Izgubljeni i razparani legitimacija bilo je do 250.

Obratimo se u zadnji čas brzovojno po glavarstvu, ali uzladno, Naprednjačka „blagajna“ u Bračeviću zaigrala svoju ulogu. Dojčeranski medusobni neprijatelji Kambelovići, Žekani i demokrati nadje se u jednom kolu. Došao je načelniku Žekanu način od Mihaljevića, da mora raditi za Smoljaku, inače mu se zagrozio s obinom. I dade se sad na posao, načelnik, tajnik, blagajnik, glavari, poljari, žandari i ljudi; ovi zadnji navaleši svom silom na selo Bračević. Da se čovjek ne nasmije!

S jedne se strane prijeti Žekanu radi obćine, a s druge se strane Kambeloviću obećaje da neće budu svi učinjeni način. Tako je Žekanu načelniku Žekanu način od Mihaljevića, da mora raditi za Smoljaku, inače mu se zagrozio s obinom. I dade se sad na posao, načelnik, tajnik, blagajnik, glavari, poljari, žandari i ljudi; ovi zadnji navaleši svom silom na selo Bračević. Da se čovjek ne nasmije!

I ne bilo to došta! Nadošlo 30 dokonjana pod vodstvom dr. Muzzi i dr. Grizogona i zatrcala se po selima. Nastale pijaće i urlikanja po selima te rasipanje sitnog i krupeg novca. Pričaju ljudi, da se u selu Mlečini plaćali glasovi po 10 kruna. Pijani sinjski donjaci probili svu noć pred izbore u lokanju i skakanju po selima. Zli jezici vele, da su dva brata trgovci iz Sinja izgubila te noći 2000 srebrnjaka.

Nadošao dan izbora i naši je jedno 250 glasova predalo svoj glas za dr. Mladinova. Kad je ţuda, na kraju se broje glasovi, a naši je samo 97. Na tu čemo se sad za nas čuditi ţu, kašnje osvrnuti.

Sa strane protivnika bilo je i zgodnih i tjeplih! Oprijali su jedne ljudi, da je jedan težak iz Gornjega Muča, preko rakije, ispio skoro 10 litara vina. Pao u jarugu i nitko da ga je od njegovih pristaša izvezati.

Težak i kričar Nikola Borozan priča pak ovo: „Došao je za glasovat. Veli mi Kambel, ti si bio u pržunu? Jesam ſjor i zajedno s tobom, Ti si bio zar, a ja sam bio gor na tavani, Makale mu ih pomogao iztezati.“

Dr. Smoljaka može danas slaviti pobjedu na Muču, ali neka se promislji, da je zadnji put dobio više glasova, kada se u samoj njegovoj glasovali za sada i patili narodnjaci, obćina, redari i Žekani. Mi smo se pravaši istom po prvi put počinjali na ovakove izbore i to u zadnji čas.

Ta napokon je i dr. Grizogono sam izjavio na skupštini u Moroviću, da je se strane pravaša ovoga puta bila „šala — borba“. Drugi će gusle zugadić, kada se pravaši budu na vrieme maknuli!

Trogr. Narodno slavlje u Trogru. Dne 26. lipnja

hrvat, prosvjetno društvo „Berislavić“ proglašilo je svoj barjak. Društvo „Berislavić“ broji tek 8 godina obstanka, a ipak je u ovo kratko doba postiglo ljepe uspjeha na prosvjetnom polju. Danas se društvo ponosi sa svojih 190 članova, ponajviše težaka i zanatlija. Uzravno je radio oko Širenja pičke prosvjetne predavanjima, poukom analafeta, tamburanjem, pjevanjem i pučkim predstavama. Utetmilo je knjižnicu, koja je i nečlanovima otvorena, a iz koje se sedmice pozajmjuju po nekoliko stotina svezaka na čitanje.

Danas je društvo proslavio svoj najveći dan. Uz sudjelovanje obćine i svih mjestnih društava, blagoslovio se je barjak u crkvi Gospodjinoj kraj Mora, gdje je Berislavić bio posvećen prvu svetu misu. — Već prije, narodna glazba obišla je gradom svrjanje vesele koračnice. Jutrom osvanu grad u svjećanom rulu. Slavoluci podignuti, plokata, loži izkićene zelenilom, zastavama učinjenim stanovi, a narod kličući sledi glazbama ravnim jutrom, koja veselin koračnicama navješće narodno slavlje. U deset sati slegao je narod na plokati. Ta se poredala Sokolaši, vatrogasci, predstavnici obćine, čitaonice i nar, glazbe, pa nepregledni red, družnara „Berislavić“ i ostalog građanstva. Zanosni ūčinje tada progovor Don K. Fulgoši i dotaknuvši se prošlim vremena ovoga grada, prikaze život i rad bana-biskupa Berislavica.

Povorka predvodjena nar, glazbom, uputi se k crkvi Gospodjinoj kraj Mora. Poslije starovas, služba božje, dodje presveti opat vit. J. Sentinella, zanosoš bespredom pozdravi barjak i društvo i svečano ga blagoslovio, a iz hlijede grada zaor: „Živoj barjak! Živoj Hrvatska!“ Gospodja Ana Kočinu kuma i kum Dr. P. Rubignoni srčenom bespredom predudio barjak sinu puka Tomi Žiku, koji ga ponosno primi obćev, da će ga često nositi i vjerno čuvati. Poslije njega Don K. Fulgoš naglasi ljubav i slogan svih Hrvata pred jednim barjakom, pohvali par državu i iz iku postignute uspjehu. Kad on dovrši krenut povorku u grad, Obišav grad, posvorka prispije pred podnje na plokatu. Tu sokolaš br. Kočinu pozdravi barjak i „Berislavić“ na ime Sokola. Predsjednik društva Dr. Rubignoni progovori tada o družtvu i njegovu značenju, radu, današnjem slavlju i njegovu značenju, radujući se puku što se je pod barjak okupio, zavrhajući svima koji slavi donjeprije i pozivajući da svi kliču „Živoj Hrvatska!“ Množivo veselo uvrati hlijed kličući „Živoj Berislavić! Živoj predsjednik!“

Poslije podne Sokolaši nas zadiviti vježbama. Na veće velika razvjetu, Obćinski dom brišira — tamom! — U 9 sati započe koncert, a tomu do ponoći, Uz „Berislavićeve“ pjevače i tambruse, očara nas glazba, jer poslije silna napora od rana jutra, precizno je izvela birani program. Svaki još čast i hvala.

Na polnoči svrši svoj nezaboravni dan baljkljajem i glazbom oko grada.

Pohvalit moramo sva hrv. društva, koja su doprinijele slavlju, napose požrtvovne glazbare i vrijedne hr. maestre vit. Bozzotti upravu „Berislavića“ i osobito neumornog jerka Baranovića, odbor za proslavu i sve one koji su bili činili.

Najbarjak namjeravalu razna družila, zaviti svoj čavao, kako se običava, nu u najzadnji čas poglavarstvo zabrani, premda ne obraznjeno o tom nevinom izkazu ljužljavi. Ne razumijemo kako je doznačili moglo.

Ova sitna zabadanja mjesto umanjili veličanju sjećanosti, još više razpalile i oduseviše množtvo.

Iz hrvatskih zemalja.

Srgjan pl. Tucić. U četvrtak proslavio je u Osikama petnaestogodišnjicu svog književnog i kazališnog rada, Srgjan pl. Tucić.

U družnjaku četu od 1000 pristupili su nadje slediće gospoda: Presveti gospodin Vladimir Mažuranić, predsjednik banskoga stola Zagreb, te Josip Tomboško, Pregrada; Ante Šimčić, Omiš; Dragomir Filaković; Anđelko Šukšić; Mate Žuvičić; Slunj; Viktor Rožić; Sušak i Adolf Petru, Opalija. — Kako se iz ovoga vidi upisivanje u družnjaku četu napreduje upravo lepo. Dužnosti člana čete veoma su malene: tekom svake godine sakupiti, ili djelomično sakupiti, a djelomično darovati, ili darovati stoljinu kruna. Koliko puta dolaze naši ljudi u družnjaku a ne sakupiši silišta za družnjak. Tu je zvan da priskoli član čete pa da u svom kolu sakupiš svićotu, da je spremi pa je ili u obrocima ili kad dosegne određeni iznos dočasti družbi. Nadje li se u našem narodu tiče ţu, redoljub, koji će na sebe preuzeti tu malenu skrb, eto Istri i družbi tičešu andjela čuvara, eto Istri i družbi leipe i junačke vojske s kojom će ona stupati sigurnoj konačnoj pobedi. Živjela družnjaka četa!

Hrvatska u adresi peštanskog sabora. Točka, koja u adresi govorio o Hrvatskoj, glas: „Nadamo se zajedno sa Vašim Veličanstvom, da će nam uspjeti u podpunno očuvanje interesa madjarske države“, da uredimo u podpunom skladu prieportna pitanja s kraljevinom Hrvatskom, držević se pri tom podpuno postoećem zakonom. Mi se to tim više nadamo, jer nas vodi bratinska dobrohot kod rješenja tih pitanja, koja moramo urediti na temelju zakonskoga članka 30. od godine 1868. Madjarska je od vajkada želila najbolji razvijati posestrime joj kraljevine, pa će i danas ići do skrajnje granice mogućnosti. Nadamo se ali, da će te

naša dobra volja, naša dobrohotno nači od-

živja i prizanja i u Hrvatskoj, pa smo osvjeđeni, da će pregovori biti od uspjeha, koji će zadovoljiti oba pregovaratelja. — Kako se vidi točka adresre o Hrvatskoj podpuno odgovara onoj u priesloj besedi. Onda se je koalicija izjavila zadovoljnju sa priestolom izjavom o Hrvatskoj, pak dosljedno ne će se ona opirati ni adresi, u kojoj se opet rješavaju priporna pitanja sa Hrvatskom „uz podpuno očuvanje interesa madjarske države“. Koalicija na ovo ne će ništa, a u Khuenu samo da lje tjeru svoju te će od koalicije stvoriti stranku sebi poslušniju nego li mu je ijedna, pak i madjarsku bila.

Ungaro-Croata i hrvatska zastava. Prilogom ustoličenja senjskoga biskupa priredila je Ungaro-Croata izlet u Senj. Na jarboli vijela se je hrvatska zastava, koju izvješće, kad je parobrod izlazio iz riečke Luke. Tu se je hrvatska zastava vijala na jarboli i na povratak. Sve do Kraljevice plovio je parobrod pod hrvatskom zastavom. Kad je prošao Kraljevicu, eto Čovjeka, koji ju je po nalogu skinuo. No da skidaju hrvatske zastave ne bude toliko napadnu, budu skinute i one male zastavice, koje služe za neki nakit parobroda. I tako to „domaće“ društvo skida sa svojih parobroba hrvatski emblemi, te nema odvraćnosti da, pod tim znakom udje u riečku luku. A nema te odvraćnosti za to, što mora služiti Madjariji, od koje vuče mastnu subvenciju. To je žalost i stramota.

„Veto“ Khuenov. Koalicija je namjeravala prvočinom poslati svoje izaslanstvo na svešteni kongres u Sofiju. Međutim ljubljanski „Slovenski Narod“ javlja, da je grof Khuen preko dr. Nikolića obznanio koaliciju, kako da odobrava toga. Koalicija naravno odmali je komandom poslušala i nikoga u Sofiju ne poslala. Vratiš li je oštra ta Khuenova mamuzu!

Hrvat pobjedio na utrici. Ovih dana održana je glasovanja utrka automobilima, poznata pod imenom „Oesterreichische Alpenfahrt“ kod koje je u III. kategoriji pobjedio grof Pavao Drašković, poznati ljubitelj športa, pak je dobio za nagradu veliku zlatnu medalju i srebrni znak za automobil.

Iz grada i okolice.

Nadvojvoda Salvator prispio je poslije u 3 i pol sata u naš grad, dočekan od vojnicih vlasti.

Mjesta Podružnica sv. Ćirila i Metoda javlja nam, da je od g. Vjekoslava Medića i Krešimira Novaka primila K 878, sakupljenu na sabirnom arku prigodom Narodnog blagdana. Podružnica svim plemenitim darovateljima najlepše zahvaljuje.

Sastanak privatnik činovnika Šibenčkog okruga sutra je u našem gradu, prostorija Grand Hotel „Velebit“ u 5 sati poslije podne. Na sastanku povesti će se riječ o njihovu „Zadržanom Savezu“. Želimo i sretnan uspjeh.

Radiotelegrafска postaja. U sjednici ministarskog vijeća zaključeno je prema izdanom komunikatu, da se zasnovana radiotelegrafска postaja u našem gradu javnom prometu preda dne 20. o. mj. Ta će postaja biti uređena svim najmodernijim stičevinama brzojavljana bez zica kao i ona u Puli, a domaćoj radiji će joj biti 500 kilometara naokrug.

Kod Ženske gradjanske škole imenovana je učiteljicom gdje ga Jelka Perić uspobljena za poučavanje na dječjim u zemljopisu i u povijesti. Gađica Perić poznata je kao vrlo vrijedna krasno obražena nastavnica, pa se radujemo našoj Ženskoj gradj. Školi na takoj lijepoj stičevini. Dozajnemo, da će za ovu školu biti doskora imenovana i druga nastavnica.

Nestasnica ribe opaža se ove godine znatno, što dosta utječe na skupoču živeza. Svi ribari u našoj okolici nisu skupa kući do sad povalih toliko ribe, koliko lanjske godine jedan sam. Ovaj zastoji djevlje zlo i na razvijat ribarskog zadržavstva.

Škola na Konjevratima, koja je ove škol god. bila zatvorena radi nestasne učitelje, otvorit će se novom škol. godinom. Učiteljem u Konjevratima imenovan je g. Luka Milčić koji je i predlani tu službavom.

Izvoz drvlja. Jučer je iz skladista Steinbeiss odputovao kreat drvlja za Kardif parobrod „Borneo“.

Kiša. Jučer je pala po cijelom okolicu obilna kiša, koja je manjela dosta štete žitu početu, a težčava i borbu proti lugu i peromospri.

Ratni brod „Carica Marija Teresija“ i torpedno destrajer „Velebit“ i „Dinara“ bili su jučer u našoj luci.

Brod radionice. „Vulkan“ stari „Kaiser“, od nekoliko dana nalazi se na plaćati broj 1, dok poprave onu na koju će se stalno usidriti pod Mandalinom.

Radje oko uređenja crničke luke započele su preko jučer, dok nasip Vrulje leipo napreduje.

„Šibenska Giazba“ svršati će sutra u nedjelju dne 10. t. m. na Poljani u 7 i pô sati na večer.

Današnji prilog. Upozorujemo naše čitatelje na današnji prilog „Razpust obćine Makarske“ iz pera zast. dr. Dubičića. U njemu je iznesen sav historijat ovog nasilnog rene su svi razlozi, koje odluka o razpustu navadja.

Pokrajinske vesti.

Popratnica splitskih izbora. — Split. srpska — Dr. Jozu Smidoviću nije manjkalo drugo no krštenje „Našeg Jedinstva“, pak je to i zaodio; zadnjem ga broju baš pod zakrilje uzimlje. Antonije i Dr. Jozu, dignum par fratum! Sinoć je horda svetkovala hosanu otca maloga puka. Naroda je glazba bila „Zvona“ — toj vojski, koja se vukla preko grada bez reda i bez pristojnosti. Dr. Jozu je izpučao govorancu na gosp. Irgu. Bilo je i male bengala pri početku i pri koncu te povorka. Prvu je bengala nosio šura načelnika Dra. Mihaljevića, malenog stasa ali je za to vatru držao na visokom štalu. Toga, zadnji od povorka bio je stražanin Stražničić. E questo fia sugel!

Ninski spomenici. Ovih dana su nastavljena izkopavanja u Ninu i to baš na glavnome trgu između crkve i učione. U duljini od 40 m. po prilici došla je na vidjelo mreža starinskih zidova raznih doba. Najdublja razvalina po svoj prilići je bila rimска zgrada, a u njoj se našlo nekoliko rimske predmeta i komad jednoga mramornoga kipića. Na ruševinama rimske zgrade u prvim vremenima srednjega veka bilo je podignuto nekoliko omanjih gradjevina. Jedna je od tih kapela sv. Ambroza, koja je pripadala katedrali, a druga je po svoj prilići glasovili ninski baptisterij iz VIII. stoljeća, iz kojeg potječe mramorna kristionica kneza Vlješevlja, koja je god. 1746. bila kradom odnešena u Mletke, gdje se sada nalazi u Museu Fari. Nekoliko arhitektonskih ulomaka, kapitela i kapitelica te krajnji nadpis odnose se na ove dve zgrade. Treća je gradjevina pogrebna kapela XV. stoljeća. Očekuje se, da će se u okolini katedrale odkriti grobniča starih hrvatskih biskupa i župana. Sabralo se takodjer toliko komada arhitektonskih dekoracija Koludričke crkve. sv. Marije, da bi joj se mogla unutrašnjost obnoviti. To je spomenik iz X. veka. Lani započeti rad Zoraničeva odbora pod upravom prof. Jeličića eto je već urođio neocikavim plodom, naročito u pogledu starih hrvatskih spomenika, te se nadati znamenitim odricima. Čujemo pak, da je Nin odabran za središte jesenskoga izvlačivanja predistorijskih spomenika i spomenici iz rane povijesti, koje će preduzeti Bečki arheoložki zavod i posebno povjerenstvo pod upravom Pražkoga muzejnoga ravnatelja prof. Piča. I tako od malarje izlježeni Nin postaje iz Solina prvotakom za stručnjake i za promet stranaca. Na žalost u gradu nema još udobna svratišta, da se gospštima omogući dulje boravljene. Ovom prigodom svačaćemo pozornost odbora za promet stranaca na ovu priču potrebu, da i Nin uz moguće jednom postati evropskim područjem, „S.D.“

Narodni blagdan u Primoštenu. Primošten 8. srpnja. Narodna se svest malo po malo i u Primoštenu budi. Do nazad malo godina u Primoštenu nisu smio niti trobojniči razviti, dočim sada često puta prigodom koje svečanosti vije se naš narodni znak. Dapače, za prošlih božićnih svetkovina narod je pratio svog župnika do crkve i do crkve pod trobojnicom. Ove godine pak za prvi put svetkovalo je ovo selo 5. srpnja, dan slavljanskih apostola sv. brate Ćirila i Metoda. Mjesto školsko viće poslužilo se pravom, koje mu daje § 57. d. z. i. p. Š. te tog dana dalo praznik školskoj djeci. Župnik dao očitati svečanu sv. Misu, izrazio želju Upravu pučke škole, da bi sa djecom prisustvovali sv. misi. Gospodin Upravitelj škole i gospodin Učiteljica čiparskog tečaja odlično gospodjica M. Rakovec, dopustila djevojkama tečaja, da prisustvuju sv. Misu, a one se sve sakupile u crkvi okišene sa hrvatskom trobojnom vrpcom. Gospodin A. Kandiaš mjestni učitelj sjedio se siromašne naše istre, te kupio obol za nju i sakupio lijevu svoticu. Da, 5. srpnja, neće nigdje biti narodni blagdan ako ga samo gradovi svetkovaju. Treba, da svako i najmanje naše selo svetkovaju i proslavi taj dan ka narodni blagdan. Časti Primoštenu, koji se eto u tom narodnom slavlju pridružio hrvatskim gradovima i tim osvjetlao sebi lice.

Za Družbu. Naša uprava primila je sa strane g. Ante Anića 40-67 K za družbu Š. Ćirila i Metoda, sakupljenih prigodom vjenčanja g. Jere Soltišić i gdje, Anke Škvorl u Oktuju. — Nadalje je naša uprava primila od g. Mile Maretića iz Vodica 3 K, koje namenjuje Družbi prigodom narodnog blagdana. Evala darovateljin! Samo napred za našu Družbu!

Nesreća u pucanju. Javljaju „Fremdenblatt“ iz Kotora I. o. m. Kod pucanja iz prangija od 21 centimetra petoga tvrđavnjoga artiljerijskoga regimenta u Kotoru, u kome su učestvovali aktivni vojnici i pričuvnici, dogodila se jedna težka nesreća. Kod prangije br. 4 bijaša se zaboravilo okretnuti clev u visinu. Na zapovid da se puca, izpaljen je jedan hitac, a naboj je imao strašnu posljedicu. Granata zadrla se u tvrdnjavi nasap, što je bio sučelice, probila je kamjeni zid i zemljani remek, pak je s druge strane pala u more. Kačenje je potelito na sve strane, pri čemu su dva pričuvnika bila težko ozljedjena, a nekoliko drugih vojnika lagano.

Uneraćeni mladići. U ovicom 5 tekla na Klisu, fabrichi cimento „Majdan“ stroj utvrdio 16 godišnjeg mladića Caktos Iliju p. Ivana, dok je davao užit kolesima, pa ga ova razinila na komade. Ostvajla sirotu majku, kojoj bio jedinim hraniteljem.

Osudjeni talijanski demonstrant. Giuseppe Ceccoli, koji se je god. 1908. bacao na Hrv. Čitaonici u Zadru, te koji je pozatim bio odmaglio u Italiju, sad na povratku, u godini 1917. učinio je samoubojstvo. Sudio je način učinjenja bio te menado pozvan naknadno pred sud i osuđen na 3 mjeseca tamnica radi žaljiva — da se ne učinjava način na kojem je došao.

Nove knjige. Primili smo sa zahvalnošću lietu brošuru dra. fra. K. Eterovića: „Dva žalostna pojaza u modernoj državi“. Brošura je pretiskana iz „Hrv. Straže“, a cijena joj je 20 para. Toplo ju preporučamo.

Knjževnost i prosvjeta.

Robuju li škole klerikalizmu?

Quantum autem humanitas scripsit, erravit. (Svjetskih.)

(August, 26, da Civ. Dei II. 17.)

V.

Pomovimo rječi gosp. Machièda, s kojim smo zaključili naš članak: „Ja sam ovde ovo spomenuto, da bi se uvažilo, premda znam da se neće uvažiti sve dole, dok budu naše škole robovati klerikalizmu“. (Str. 7.) „Robovati klerikalizmu!“ O ljudi on juče, kojima strast zastire oči i klerikalizam, to jest svečenstvo, ne zarobljuje nikoga, nego daje svima pravu slobodu svina božjih. Škola crkve, te jest škola straha božjega i prave mudrosti, podučava i odgaja, oplemenjuje i oslobođava. Crkva je kadra, kako vada, tako i sada, samo joj se po podneću klijapi, pružiti jedno od najvećih dobročinstava domovini, kadra je naime privržiti i usgojiti prave i lude i rade. A druge ambicije dolje ovne crkva sa svojom kršćanskom pedagogijom. Ona se posvećuje živom interesom ovoj težkoj zadaci, djeleći se na bojnim vježbama, a ne jagnjeti gojenici, to jest vježbama, pomoći vjere i lijeplih umjetnosti, usgoje se, uvježbaju se, postanu okretni, te da izlazeći iz njezine škole, budu odlikivali na pravom bojnom polju život, odličnim moralnim djelovanjem i još intelektualnim radom, sličnim očaru, izvrsno pripravljenom.

Za crkvu čovjek rade, kako to ista rječ naznačuje, jest onaj, koji djeluje dobro; jest dačice pune žive, gorjive djelatnosti i jake, oduševne volje, nestrijeplje u zamislimu, u provadjanju dobroih djela. Za crkvu dakle čovjek rade, jest da ih istodobno biste, pravedan i praktičan, koji dobro shvaća svrhu i poštenu sredstva, za postignuti svako dobro za se i za druge, na razliku od današnjih naših glumičara, koji, združivši se u ovo zadnje vrijeme zajedno u Dalmaciji, kakanu u Banovini, na štetu crkve i domovine, varkama nastoje da ih bičnu podigne za njihove interese i ambicije, a ne za dobro samoga puka.

Za crkvu čovjek rade, da je pošteni i darežljivi karakter, koji se znaće i hoće, ostanjati jedino na istini, na pravici, što je sve dandas pogađeno od modernih naših demokratskih slobodnih mislišta, što u Dalmaciji slušaju zapovedi šmonog i ambicioznog trijuna legalitete, koji na zadnjem sastanku u Splitu, za kompromis, vidio je pred njim, kako neki kazur, donapokne neke svečenike.

Covjek rade što ga crkva uzgaja, sa svojom kršćanskom pedagogijom, golj nepredobitivo vjeru u istinu, u pravici, u dobro; vjerska sumnje ne prikazuje se na obziru njegove duše niti pod oblikom sumnja; on stavlja u sklad svoja djela sa svojom savježicom vatre prije nego što ih izvesti, na isti način kako obratno novi demokratički liberalni skepsi u našoj pokrajini, žrtvuju svoj savješt, paužu svoju vjeru, samo da postignu svoju svrhu, pa bila protuljiva, nemoralna i profanoradna. Ele vam, između drugih u Splitu, spomenuto, koji na temelju svoje liberalno-skeptično-demokratske pedagogije, naviješta budi odvratnim činom svima teologozima katoličanske crkve: „svak se može u svojem zatvoru spasiti, pa Bog zna dati smo i mi na pravome putu!!!“

Dakle veliki uspije i u vjerskom i u patriotskom

pogledu, prizivaju iz kršćanske pedagogije, koju bi se hotjelo u manizovati, svadajući ju na pojam modernog racionalizma. Kad naprotiv ona spaja vjernike sa crkvom i domovinom po ljubavi, a ne po terorizmu; po ljubavi, kojom katoličke ljudi Iskrstili i domovinu u crkvi, te crkvu i domovinu u luskatu.

Promislimo: naša su vremena materialna, skepsična, laikomorna, površna, interesarrena. Kakvu pedagošku metodu daje iziskuju? Contraaria contraria curantur, kaže sv. Grgur, proglašen doktorom od sv. crkve, a ne od svečenika, koja sija dandasom doktora, lakov rukom, na ovoj zemaljskoj kugli, za utjehu naroda i liziju, odgovaramo, slijedeću pedagošku metodu: U pogledu obuke, a osobito odgoje, potrebno je imunožitu izvanskih, materijalnih, skepsičkih, neorganičkih jedinica, što paralizira sve vjerske, moralne moći, potrebno je, suprostaviti zakon skladnji, nutrijanti i organizičkih jedinica, u pogledu vjerskih ideja i moralnih osjećaja. Individualni pak egozim u nasladama, što vode na vjersku i moralnu kristalizaciju, potrebno je suprostaviti zakon vjerskih, nutrijanti realnosti i odricanja satnoga sebe, a ona vjerska realnost, sa odricanjem sebe

istoga, vodi do pravog napredka. U jednu rječ, depresiju skepičnog duha, potrebno je suprostaviti mješo pravog kršćanskog pojma.

Kazu nam neki, da razvijajuči svaku razlaganje, u ovima našima površnim vremenima, quareum Deus venter est, znači projicere margaritas.... Nek bude tako, a mi ćemo našoj braći „prosvjetljenoj“ i udrženoj u zemaljskom blaženstvu reci ono što se sv. Augustin, besediću o sebi, govorio prijatelju Alipiju: „Dizu se neudi i otinju kraljevstvo nebesko, a mi, o Ali-pije, s našim znanjem, podli i preuzeti, valjamo se u glibu bogastva i nlasta“. (Confess. VIII. 8.)

Ustao je jošter gosp. Machiède, na str. 8 svog govora, proti internatu djevojaka, upravljenom od dame. Opisuje kao terorizovan od jezuitskog bogitova u ambiju u kojem živi, gdje, veli on, biva u klijenu „svaka radost za ovaj život, svako životno veselje“!!! Epikurejska filozofija daje ovde gosp. Machiède, u ostalom, u ovome poslu je nečuđa da obširno govorim, da ostavljaju hotimice nešto na vršku pera, jer, kad bi se hotjelo, o nekim predmetima, delikatne naravi, govoriti jasno, bila bi pogibelj da tri godine, a nehotimice. Reći ču samo:

U doba terora u Francuskoj, (god. 1794.) misija okrugom La Bonne, na sjevernim granicama, ima nešto sličnosti sa moralnim avrijeđenjem, staziranjem u gore naveđenim rječima gosp. Machiède. Sada kako: U svetim dnevinama otrešte biće pripravljena u stratište. Le Bon govorase djevojкамa, što se imale smaknuti glijofom, a bijelu silu iznje iz zavoda dumana: „Uče vas dumne da se odrećete nlastu svjetovnih. Slijedeći, ja vam kažem, želite vjere i lijeplih umjetnosti, usgoje se, uvježbaju se, postanu okretni, te da izlazeći iz njezine škole, budu odlikivali na pravom bojnom polju života, odličnim moralnim djelovanjem i još intelektualnim radom, sličnim očaru, izvrsno pripravljenom.

Jedni dalmatinski sabore, kakvim li je govorina zasićena atmosfera twoje dvoranе!

Naše brzojavke.

Sazov Dalmatinskoga sabora.

Beč, 9. srpnja. — Vaš izvještaj sazaj iz pouzdanih izvora, da će dalmatinski sabor biti ponovno sazvati na 17. rujna.

O sazovu istarskog sabora.

Beč, 9. srpnja. — Po informacijama, koje Vaš izvještaj dobiva, istarski sabor neće još biti sazvan, i to sve dole, dok se ne dokončaju pregovori između Hrvata i Talijana u Istri.

Adresa u ugarskom saboru.

Budimpešta, 9. srpnja. — Pitane adrese pobudjuje veliko zanimanje u svim ovdešnjim političkim krovugovima. Sa osobitim uzbuđenjem se razvija u ožnici, koju je vladina „stranka rada“ iznjele te opozicionale stranke iznajšau isto mnoge nedostatke. Justhova stranka prednjače uključujući i druge, da ona u svom načrtu adresu zatajuje i prešućuju način na koji će adresu postaviti, da se ista ustanovi do godine. — Ovo je svudje popbulido senzaciju te se predviđa, da će Bathyanijev načrt adresu sa stavkom o majdarskoj samostalnoj bazi izazvati žestoku razpravu. Justhovi će po svoj prilici tom zgodom prirediti velike demonstracije proti vlasti.

Zahtjev za samostalnu madjarsku banku u adresi.

Budimpešta, 9. srpnja. — Grof Bathyanij iznijeli će u saboru posebni načrt adresе. U istoj se nalazi stavka, koja odučno i odrješito zahtjeva, da se rješi pitanje samostalne madjarske banke, i to u smislu, da se ista ustanovi do godine.

— Ovo je svudje popbulido senzaciju te se predviđa, da će razprava o tom predmetu vrlo dugi trajati. Svi listovi se tim pitanjem obstrukuju.

Prosvjed ruskog kluba.

Beč, 9. srpnja. — Jučer je ruskini klub obdržavao svoju sjednicu. Na dnevnom je redu bilo pitanje ruskog sveučilišta, liza oduže razprave, koju se je u ogroženom tonu vodila, te pošto se je ustanovilo, da vlasta nije udovljila zahtjevima. Rusina gleda sveučilišta, klub je odglasovao, žestoko prosvjed proti vlasti.

Ministarstvo vjeće.

Beč, 9. srpnja. — Za sutri poslije podne uređeno je ministarsko vjeće. Na njemu će se razpravljati o političkom položaju, koji je naš, učinak obstrukcije i odgođe parlamenta.

Glasa se, da bi tom prilikom moglo doći do kojeg važnog zaključka.

O aneksiji Koreje Japanu.

London, 9. srpnja. — Iz Vladivostoka stiže vest, da je korejanski sabor sastavio i odglasovao prosvednu notu na japanskog Mikada radi predstojeće aneksije Koreje Japanu. U prosvednoj noti se osobito izriče pravo Koreje na neodvisnost, te prava današnje carske korejske dinastije. Istodobno je korejanski sabor pozvao korejanskog cara, da nipošte ne pristane na odstop sa prijestolja, nego da to odlučno odbije.

Inače u cijeloj Koreji opaža se neko ko- mešanje, koje je prouzrokovano glasovima o aneksiji Japanu. Savezno s tim javlja se, da bi aneksija mogla izazvati u narodu velike bune i nemire. Sa strane nacionalista vodi se žestoka agitacija, te je više nego sigurno, da se aneksijski nebi mogli mirno provesti, pa po gotovo nakon prosvedje note korejanskog sabora.

Kuga u Rusiji.

Petrograd, 9. srpnja. — U Tverskoj guberniji pojavila se je strašna kuga. Dosad je učinjeno učestvovao, da imade već deset hiljada slučajeva te strašne bolesti. Silni pomor je zavladao, a strava u pucanju na vrhuncu. Vlada je poduzeo sve zdravstvene mjeru, ali uz neznatan uspjeh.

Razne vesti.

Pradjed i prauumnik. Čitamo u američkim novinama Orijaš „Lusitania“ doveo nam je ovo dana vrlo riedku obitelj Petra Bekela. Dolazi iz južne Rusije. Staromu je Petru sada 107, njegovu sinu 70 godina. Treću generaciju zastupa Juriev sin, koji ima 50 godina, a četvrta generacija sastoji se od njegova dva sina: jednemu je 17, a drugome 20 godina. Kada su novčari na Ellis Islandu predveli veliku obitelj, mislio je on, da joj je poglavica 50-godišnji Bekel. Ali ovaj mu na njegovu čudo kaza, da je pravi gospodar cijele obitelji Stari Petr, kojem je sada 107 godina. Njegovo odgovore prevodio je na engleski njegov sin Juraj, koji je već prije bio u Americi. Stari govorio samo ruski. Starac je još krepak i usprav, od vlasti mu nijedna ni isplača i ako su sve biele pošnje, sniega, Jelino mu vid, nekoliko otančao, pa mora da nosi načaćale. Sin Juraj došao je pred nekoliko godina do North Dakolu, gdje je uredio vrlo lijepu farmu. Kasnije se vratio u domovinu, gdje se sabrova svoje, pa eto ih sada vodi na svoje lijepo, imanje. Uzelenička oblast stručavala se preputstvi starca i njegovu 70-godišnjeg sina, ali dobiti starina izvadi iz džepa novčaricu iz koje pokazao 4500 pfundi; u gotovini i nekoliko vrijednostih papira, a uz to je javio se i njegov sin Juraj, koji je sam gradjanin Sjedinjenih država, a uz to dobro stoji. Petar Bekel je prvi 100 godišnjini starac, koji je prošao kroz vrata Ellis Islanda. Kako sam kaže, njegov je otac živio 108 godina.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstić i dr.)

Vlastnik, izdavač i odgovorni urednik Josip Drezga.

Oglas.

Ovim se otvara na temelju zakladnog spisa 10. studenog 1806. br. 383 i dodatnog članka 5. veljače 1907. br. 4550 spisa c. k. bilježnika dr. Ivana pi. Difmico

Natječaj

na dve godišnje podpore iz „Zaklade Mrkica“ za obskrbu dječnjima dobre naravi, izvrstne pameti, koji se pokazuju zvaničnim u svečenički stalištu, da tim dosljednim potrebni uzgoj za red mislišta.

Pozvani da učestvuju ovu podpore jesu:

a) siromašni dječaci potrebiti iz Skradina;

b) kad ovih nebi bilo, onda oni, rodom iz Šibenika, onda oni iz Šibenskih biskupije;

c) kad ne bi bilo sposobnih dječaka naznjenih pod slovima a i b imat će pravo na podporu dječaci iz zadarske biskupije.

Za tu svrhu moraju natječati prikazati ovom kaptolom svoje moble osobno, uz pratnju ofici ili skrbnika do konca srpnja t. g. sa istim pravom.

1. kršćenicom; 2. svjedočom dobranju u župi ili zavodu; 3. svjedočenjem listom o pripadnosti obćine; 4. svjedočenjem listom o pripadnosti obćine; 5. svjedočenjem listom o pripadnosti obćine; 6. svjedočenjem ličnika o zdravju pameti i tiela; 7. obvezom stupati u smještenje, koje će odrediti mjestni ordinarijat.

Iz kapitularne dvorane.

Sibenik, 1. srpnja 1910.

Ivan Krstić Sisoreo,

3-3. svj. sv. Štefana i sv. Lovre.

Nikad više!

ne promjenjujem sapun, od kada Bergmannov Steckenpfer Lilienseife“ (zaštitni znak: Konj na palici) od Bergmann-a i drugi, u Tešnju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najupisniji od svihjih medicinalnih sapuna proti kožnoj bolesti (sunčane pjege), kao i za posještoj stoji 80 filira, a dobiva se u svim ljekarnama, droguerijama i trgovinama parfumerije itd.

VLADIMIR KULIĆ

Jedina hrvatska
tvornica voštanih
svieća na paru.
Šibenik (Dalmacija).

Prva parna tvornica
za bojadisanje, pranje i kemičko
čišćenje odjela na suho

M. DOMIĆA

Split, br. 355.

Prinajdi se odjela za kemičko čišćenje kao:
obična, urenja, za šetnju, kazalište i plesove.
Osime toga zastore, prostrirare, rukavice od
kože itd., razumije se sve u cijelini čisti se sa
strojem "UNIVERSAL".
Isto tako parno bojadisanje gora navedenih
predmeta.
Preporuča se svakome ovo zgodno i koristno
poduzeće.

Za Šibenik prima i predaje:

JULIO RAGANINI
Glavna ulica.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

Čest mi je javiti p. n. občinstvu,
da sam objavljenu tvornicu pa-
pirlinskih vrećica za trgovacku po-
rabu otvorio, te je podpuno pre-
ma zahtjevu uredio, time sam u
stanju u najkratće vremenu najveću
količinu vrećica izraditi. Vrećice
izrađuju se u svim veličinama i
u svim bojama. Pošto je ovo u
nas prvo i jedino domaće pod-
uzeće ovakove vrste, nadamo se
za stalno, da će mi ga potrošaci
povjeriti svoje cijene narudbe,
koje će podpunom redu i naj-
savjesnije izvršene biti.
Sa veleštovanjem

ANTE ZORIĆ
ŠIBENIK.

"NUISOL"

od Bergman-a i drug. u Tešnju n. L.
jest i ostaje prije kao i poslije za čudo
nedostizivo sredstvo za bojadisanje
kože i brade.

Na zahtjev se nalazi plava, smedja
i crna boja. Jedna boca stoji K 250 u
drogeriji Vinča Vučića u Šibeniku.

10 kruna dnevno!

može svatko na laki način zasluziti. Sa-
ljite Vašu adresu s poštanskom dopisnicom
na firmu: Jak. König Beč, VII/3. Po-
štanski ured 63.

9-10

Foznata peštanska banka
traži u svim mjestima marljive

Agente i zastupnike

za prodaju dozvoljenih sre-
ćaka i papira trajne vrijednosti.

Taj posao pruža veliku zastu-
gu, vremenom i stamu plaću!

Ponude imaju se slati na:

Effektenbank Budapest, V,

Honyéd, u. 4,

10-10

Velika Tjekstena tvornica Velika

i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora

proizvadja

Od najboljeg marseljskog griza

Svake vrsti
ovog jestiva.

Dobrog i od najfinijega pšeničnog brašna

Svake vrsti
ovog jestiva.

kao i od

Dobrog i od najfinijega pšeničnog brašna

dobrog i od najfinijega

Tvrđka:

IVAN ŠUPUK i brat

Šibenik.

15.VI.10.

Liječničko-Zubarski Ambulatorijum

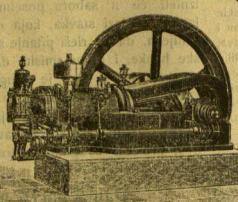
Dr. P. MATIĆ — Split

Liječnik za usta i zube

ordinira od 8-12 i 3-6

Vadjenje zubi bez boli pomoći lokalne anestezije. Zalijevanje porcelanom i "Astralon" sa idealnim efektom, zlatom, srebrom itd. Umjetni zubi u kaučku. Rabote u zlatu: "Brücken", "Kronen", "Stift-zähne" po najnovijem sistemu.

10-10 BOTIČEVA ulica, kuća KATALINIĆ kod perivoja.

Izklučivo glavno predstavništvo, kamo valja
upravitelj sve upite:

Kuća Gutenberg,
EMANUEL KRAUS.

Tehnički bureau Trst, via Cecilia, 18.
Zahvaljujte cienik bezplatno i bez poštarske.
Dopisivanje hrvatski.

28.IV.10.

Najbolji namještaji snage

kao što
motori na plin (gas), benzin,
žestu, kameno ulje, surovo
ulje za obrtnečke, poljodjels-
ke i električne namještaje
snage.

Namještaje na mrsavi plin (Sangange)
prodaje

**Draždanska
tvornica motora
na plin**

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik:
Moritz Hille, Dresden)

najveća specijalna tvornica
srednje Evrope.

Podružnice:
Via Giulia br. 33.
Via Giulia br. 16.
Via Acqua-
dotta br. 65.

Telefon br. 1930.

Važno za svakoga!

Gustav Marko

Trst

Centrala: Via Giulia br. 20.

Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Veliko skladiste stakala prostih, apaniranih i za ures.

Veliki izbor predmeta za ljekarne, drogerije, porculansko i zemljano
sudje, ocakline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike količine naročitih tvari u ocaklini, porculani.

Ciene umjerene se ne boje utakmice.

Na zahtjev šalju se cienici badava.

Dopravljanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim
našim trgovcima.

26.II.10.

Podružnice:
Via Barriera vecchia
br. 33.
Via Colonia br. 17
S. Giovanni di Guardiella
br. 871.

Telefon br. 1930.

Pozor! Kod podružnice za Trst, Istru i Dalmaciju

ulica Galatti br. 15

Gospodarske sveze "Ljubljani

moe se dobiti uz najpovoljnije cene i uvjete svakovrstnog dobrog i svježeg
živeža, brašna najglasovitijih milinova, te krumpira, zelje, graha i umjetnih gnojiva.

Tvrđka je od novog ljeta uvela škont od 2% na svu robu bez razlike,
za fakture izplative kroz 30 dana, a to da olakhotrgovcima knjigovodstvo.

Podupirati Gospodarsku svezu, patriocišta je dužnost svakog našeg trgovca.

Cienice i uzorce šalje se badava na zahtjev.

Svoj svome!

Ravnatelj i vodja:

S. H. Škerl, Trst

132-54

Hrvatska
vjeresijska
banka
Podružnica
Šibenik.